

Op excursie naar het Bargerveen in Drenthe

Dick A. Jonkers

Sylvia, Carel en Dick

Paul Keuning

Op zaterdag 24 juli was het weer zover. Drie excursieleiders, Kees Tegelberg, Frank van de Weijer en de auteur, stonden 's ochtends om 5.00 uur paraat om het verwachte grote aantal deelnemers op te vangen dat jaarlijks mee op pad gaat naar het Drentse hoogveenreservaat Bargerveen.

De desillusie was groot, toen slechts vier personen kwamen opdagen.

Naar de oorzaak van de geringe deelname konden we slechts gissen. Was de weersvoorspelling de oorzaak, die regen en krachtige wind aankondigde?

Bij de aankomst op het parkeerterrein aan de Zuidersloot zo'n twee uur later gaven soorten, zoals wielewaal en grauwe vliegenvanger, blijk van hun aanwezigheid. Dat was mooi meegenomen, want die zouden we tijdens de excursie niet meer signaleren.

Het Bargerveen, dat een moerassig hoogveen behoort te zijn met veel

water, bood deze keer een volkomen andere aanblik dan anders. Hoe zo plas dras, het geheel was vrijwel uitgedroogd, op een enkele grote diepe plas en dito brede sloten na. Er lagen

Icarusblauwtje

Paul Keuning

grote bijna uitgedroogde vlakten met hier en daar ondiep water.

Neerslag

Niet zo vreemd. De totale hoeveelheid neerslag in de lente was ver beneden de normale waarden geweest en mei was de droogste maand ooit. Geen gunstige situatie dus voor bijvoorbeeld watervogels en steltlopers.

Het ontlokte de uitspraak, dat we beter turf konden gaan graven. Desondanks zagen we kans in de schaarse delen met wat dieper water hier en daar enkele geoorde futen en dodaarzen in de kijker of het telescoopbeeld te krijgen. Bij de ganzen viel een paartje Canadese ganzen met jongen op. Van de eenden waren nogal wat bergeenden aanwezig, al dan niet met jongen. De krachtig wind was de reden voor het vrijwel ontbreken van roofvogelsoorten. Een enkele bruine kiekendief schommelde rond; van de buizerd werd slechts één exemplaar waargenomen. De talrijkste roofvogel in het Bargerveen, de boomvalk, schitterde door afwezigheid; van zijn

belangrijkste prooidieren in het gebied, de libellen, zijn er maar heel weinig gezien.

Wat wil je met zo'n wind. Een wateraal verraadde zijn presentie door zijn gekrijs.

Steltlopers

Met de lage waterstand veronderstelden we dat er zich vrij veel soorten steltlopers op de modderig gebleven terreindelen zouden ophouden. De trek vanuit de ver noordelijk van ons land liggende broedgebied was namelijk al begonnen. We zagen slechts eenlingen van onder meer de zwarte ruiter, de groenpootruiter en een enkel witgatje.

Door het voortdurend met de telescoop afzoeken van modderige plekje zagen we kans op grote afstand foeragerende kleine en bontbekplevieren toe te voegen aan de lijst. Van de kokmeeuw, normaliter talrijk aanwezig, zagen we er heel weinig! Een verdwaalde visdief vloog langs. Leuk waren de waarnemingen van zo'n tien vliegende koekoeken. Dubbeltellingen zijn niet uitgesloten, omdat zij zich voortdurend verplaatsten.

Gierzwaluwen

De topper qua aantal waren de gierzwaluwen. Hiervan zijn er vele honderden gesignaleerd, die boven het Bargerveen hun voedselvluchten uitvoerden.

Het zou interessant zijn om te weten wat de herkomst van deze vogels is. Hadden zij hun nestplekken met jongen in Emmen, de dichtstbijzijnde grote gemeente of kwamen zij van nog veel grotere afstand? Van de kleine zangvogels viel weinig zangactiviteit te bespeuren. Enerzijds was de datum van de excursie laat in het broedseizoen, anderzijds was het weer ook niet al te gunstig. Na de lunch begon het te miezeren, later af en toe overgaand in wat hardere regen. Eén van deelnemers: "Dit is een nat uur in de natuur!" Gelukkig weerhield dit de boeren-, huis-, en- oeverzwaluwen er niet van om te blijven foerageren. Ook boom-, en graspiepers en roodborsttapuiten lieten zich gelukkig meer dan andere zangers horen.

Fitis

Paul Keuning

Grauwe klauwier

Op één exemplaar na gaf de grauwe klauwier ook niet thuis. Het is één van de soorten die je vaak tegen komt in het gebied, en waaraan het samen met de nachtzwaluw zijn bekendheid te danken heeft. Het voert te ver om al de soorten te noemen, die zijn gezien of gehoord. Wie ook wil genieten van de

blauwborst, spotvogel, sprinkhaanzanger en braamsluiper moet maar eens meegaan op een volgende excursie. Deze leverde, ondanks het mindere weer toch maar liefst tachtig soorten op. Daar doe je het niet om, maar dit geeft wel aan hoe rijk het vogelleven is in het Drentse Bargerveen.

Straatjongens₂

Bij zo'n aanhef verwacht je geen stukje over vogels. En toch gaat het hier over vogels. En wel over de straatjongens onder de vogels zoals ze dat in de Baarnsche Courant van 21 april 1922 schreven. Een bijna honderd jaar oud artikeltje in de krant met nog altijd een zekere actualiteit. Helaas wel een andere actualiteit dan destijds werd bedoeld. ₂

Sprak men toen nog van zwermen muss(ch)en die de zaadjes weg kaapten en zelfs over teveel muss(chen). Jammer genoeg zijn die uitspraken volledig achterhaald. Zeker de uitspraak dat er te veel van de nuttige vogels waren doet geen opgang meer. We moeten heden ten dage constateren dat hun aanwezigheid eerder schaars dan te veel is. ₂

Soms verlang je terug naar de tijden van weleer. Maar niet alles van vroeger was beter. Wellicht de vogelstand wel. Er blijft gelukkig altijd iets te wensen. ₂

Ton van den Oudenalder₂